

Методичні рекомендації з питань формування безбар'єрного середовища для житлових і громадських будинків

Міністерством розвитку громад та територій України розроблено та затверджено **Методичні рекомендації з питань формування безбар'єрного середовища для житлових і громадських будинків**. Документ затверджено відповідним наказом від 20 січня 2026 року № 94.

Ознайомитися з Методичними рекомендаціями можна за посиланням: <https://mindev.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/metodicni-rekomendaciyi-zitlo.pdf>

Необхідність розроблення Методичних рекомендацій зумовлена тим, що значна частина житлового фонду України сформована в період радянської забудови та є бар'єрною. В умовах існуючої забудови застосування державних будівельних норм, зокрема ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», не завжди є можливим у повному обсязі. Водночас потреба в адаптації житла для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення є критично важливою.

Методичні рекомендації містять практичні підходи та рішення щодо **поетапної адаптації багатоквартирних житлових будинків**, зокрема в частині забезпечення доступності входів, місць загального користування та прибудинкових територій, з урахуванням конструктивних обмежень існуючої забудови.

Окрему увагу в документі приділено **облаштуванню найпростіших укриттів**, розташованих у підвальних приміщеннях багатоквартирних житлових будинків. У більшості випадків такі

укриття є бар'єрними, а ширина сходових маршів не дозволяє встановити підйомні пристрої. У Методичних рекомендаціях запропоновано альтернативні інженерні та планувальні рішення, які дають змогу підвищити рівень доступності з урахуванням реальних умов.

Важливим розділом Методичних рекомендацій є **пристосування житлових приміщень**. У змінах № 2 до ДБН В.2.2-40:2018 уже закладено вимоги до житлових приміщень, зокрема щодо площі та параметрів, які мають забезпечувати можливість маневрування і пересування кріслом колісним. У Методичних рекомендаціях наведено приклади планувальних рішень для квартир та будинків, які дозволяють реалізувати ці вимоги на практиці.

Документ є особливо актуальним в умовах, коли інвалідність часто має **набутий характер**, і житлове середовище потребує швидкого пристосування без тривалих процедур реконструкції. Запропоновані рішення спрямовані на те, щоб людина могла залишатися у власному житлі та почуватися в ньому безпечно і комфортно.

Методичні рекомендації можуть бути використані органами місцевого самоврядування, управителями житлового фонду, проєктувальниками, а також співвласниками багатоквартирних будинків під час планування та реалізації заходів з підвищення доступності житла.